

‘De grootste ondergrondse boekenwinkel van Nederland’

DE BOEKENKELDER

Ivo Nijs, Roland de Vries en Yvonne Haane in de Boekenkelder.
© HARRY HEUTS

Door Joos Philippens

Een kelder, formaat half voetbalveld, gevuld met 200.000 boeken. Met de verkoop steunt de stichting Boeken voor Mensen goede doelen. Door een pijnlijke verrassing van de gemeente Maastricht gaat daar nu wel minder geld naartoe.

MAASTRICHT - De anonieme, wat rommelige ingang vormt een groot contrast met de Boekenkelder zelf. De eerste blik daarop is best een overweldigende ervaring. Eerst wanden vol oude, fraai gebonden boeken, met daarachter lange gangen, vol boeken, zo'n 200.000 in totaal, op ongeveer een half voetbalveld groot. Ter vergelijking: de complete bibliotheek van Centre Ceramique telt er ruim een half miljoen.

„Welkom in de misschien wel grootste ondergrondse boekenwinkel van Nederland”, luidt de begroeting van Roland de Vries, voorzitter van de stichting

Boeken voor Mensen. Die verkoopt in de Boekenkelder zo'n 1500 boeken per week. „Om het lezen te bevorderen kosten ze maar een, twee of drie euro”, vertelt De Vries. „Alleen voor bijna antiquarische en bijzondere boeken vragen we meer, maar altijd flink onder de tweedehands marktprijs.”

De oorsprong ligt bij een jaarlijkse boekenbeurs die serviceclub Rotary Maastricht-Oost 25 jaar geleden startte, om geld op te halen voor kleine, lokale projecten. De kelder van het leegstaande PTT-postsorteercentrum, ingeklemd tussen Dierenambulance en het huidige asielzoekerscentrum, werd de sorteeren opslagplek. Hier worden nog steeds boeken die te beduimeld zijn of waar er te veel van zijn, geselecteerd voor de papiercontainer. De rest wordt gealfabetiseerd per categorie.

Gigantische operatie

De gratis te gebruiken kelder was hard nodig, want de beurs, gehouden in schoolgebouwen, bleef maar groeien. „Het was een gigantische operatie om voor één weekeinde al die boeken uit en weer in die kelder te krijgen.”

Vanwege de komst van steeds meer vrijwilligers van buiten de Rotary is Boeken voor Mensen sinds 2011 een zelfstandige stichting.

Covid vormde een nieuw breekpunt. „Geen beurzen mogelijk, dus lieten we mensen hier dan maar rondsnoeven, voor zo ver de regels dat toelieten.” Zo ontstond de steeds populairdere winkel, die nu al zes dagen per week (van 10-14 uur) open is. Van een opslag vol bananendozen naar nu een netjes geordende winkel, met naast de boeken van donateurs, waaronder overledenen, vaak ook de boekenkast. De kelder raakt steeds voller.

De volgende stap is bovengrondse leesbevordering. Zo kunnen leerlingen van de Bernard Lievegoed-school boeken uitzoeken, bij voorleesmiddagen op Fort Willem krijgen kinderen een gratis boek en er gaan ook boeken naar ziekenhuispatiënten. Bijzonder is een vrijwilligster die in Maastrichtse straten een stuk of 35 minibiebs onderhoudt.

Boeken voor Mensen heeft nog veel meer ideeën. „We bekijken hoe we boeken bij mensen in een achterstandssituatie kunnen krijgen”, zegt De Vries. „De

3000 gratis *De Limburger*-abonnementen spreken me heel erg aan. Ik kan me voorstellen dat we die mensen in Heerlen-Noord drie boeken gaan geven. Met MaasSaam praten we dan weer over boekenstalletjes aan de oevers van de rivier, net als bij de Seine in Parijs.”

Huur

Nog steeds gaat de verkoopopbrengst naar kleinschalige lokale goede doelen. Zo krijgt de harmonie van Heer uniformen en Fort Willem een bijdrage voor speeltoestellen. Maar dat bedrag, dit jaar tot nu toe zo'n 70.000 euro, staat onder druk. Eerder dit jaar verraste de gemeente Maastricht Boeken en Mensen volledig door het gebouw te verhuren aan broedplaats Qeske. Die vraagt nu jaarlijks ruim 30.000 euro huur, geld dat niet naar goede doelen, maar naar de economie gaat. Dat viel slecht en leidde tot interne discussie. Die is beslecht, zegt De Vries. „We kijken vooruit en hopen op gemeentelijke subsidie. Als actieve maatschappelijke club verdienen we die.”